

6.1.3 Ympäristöterveyspalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: ympäristöterveysjohtaja Kaisa Hartikainen

Toiminta-ajatukset

Tulosalue vastaa kunnan viranomaiselle määrättyjen ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamisesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kunnissa (Kaavi, Lapinlahti, Rautavaara, Siilinjärvi ja Tuusniemi). Lisäksi hoidetaan Kuopion kaupungin eläinlääkintähuollon tehtäviä Kuopion ja Siilinjärven välisen ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Ympäristöterveyspalveluiden tarkoituksena on turvata lainsäädännön vaatimusten mukainen suunnitelmallinen, säännöllinen, laadukas, terveyshaittoja ja -vaaroja sekä kuluttajien taloudellisia tappioita ehkäisevä paikalliseen riskinarvioon ja valtakunnalliseen valvontaohjelmaan perustuva ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoito. Tähän sisältyy myös laadukas ja tarkoituksenmukainen kunnallinen eläinlääkintähuolto sekä eläinlääkäripäivystys. Yhteistoiminta-alueella turvataan koko ympäristöterveydenhuollon riittävien palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista sekä avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnassa keskitytään hyödyntämään tehokkaasti olemassa olevia resursseja ja kehittämään toimintaa työjärjestelyiden sekä priorisoinnin kautta. Erityisesti tiimityöskentelyä halutaan edelleen kehittää.

Eläinlääkäreiden sijaisia pyritään saamaan tarpeen mukaan, tällä hetkellä sijaiten saatavuus on ollut parempaa kuin pitkään aikaan. Saatavuus voi vaihdella nopeastikin ja kaikkiin nopeisiin sijaisuuksiin ei aina löydy tekijää.

Nykyisen hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäviin ei ole tulossa muutoksia kuluvalle hallituskaudella. Tämän linjauksen mukaan ympäristöterveyspalvelut ovat edelleen säilymässä osana kuntien lakisääteisiä tehtäviä, eikä niitä aikaisemman näkemyksen mukaan olla ainakaan toistaiseksi siirtämässä hyvinvointialueen tehtäviin.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki on tulossa voimaan vuoden 2026 alussa ja sen vaikutukset huomioiva suunnittelutyö tulee tehdä pääosin vuoden 2025 aikana.

Talous

Vuoden 2025 talousarvion kustannustenjako perustuu tuotteistukseen eläinlääkintähuollon osalta (kustannuspaikka 5610). Terveysvalvonnan osalta kustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun ja valvontakohteiden edellyttämän työpanoksen perusteella.

Talouden hoitaminen on ollut tulosalueella tiukahkoa ja sama suuntaus pidetään myös vuosina 2025–2027.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Toiminnan sisäisessä valvonnassa noudatetaan Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjetta. Ympäristöterveysjohtaja vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta. Tulosvastuullisia ja oikeudellisesti vastuullisia ovat ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri.

Talousarvion toteutuminen raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja kolmesti vuodessa kunnanvaltuustolle. Ympäristöterveyslautakunta raportoi toiminnasta sopimuskunnille kolmesti vuodessa. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon toiminnan toteutumisesta raportoidaan vuosittain Ruokavirastolle sekä lupa- ja valvontavirasto Valviralle.

Toiminnan laillisuutta valvotaan päivittäisessä työssä mm. laskujen hyväksymisen yhteydessä sekä saattamalla ympäristöterveydenhuollon toimialalta tehdyt viranhaltijapäätökset ympäristöterveyslautakunnan tietoon.

Ympäristöterveyspalvelujen riskien kartoitus ja riskienhallinta on päivitetty terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon osalta 2023 ja ne päivitetään jatkossa vuosittain. Mikäli ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri havaitsevat seikkoja, jotka vaarantavat toiminnan tuloksellisuuden, laillisuuden tai kunnan omaisuuden tai voimavarojen käytön, niihin puututaan välittömästi.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Ympäristöterveyspalvelut-tulosalueen toiminta perustuu kuntastrategian arvoihin ja tavoitteisiin, jotka ovat mm. viihtyisä elinympäristö, terveyden edistäminen ja osaava ja innostunut henkilöstö.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	30	30	30	30	30
Vanhuuseläketapahtumat	0	0	1	0	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	0	0	1	0	0

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2025</i>	<i>Tavoite ja -taso</i>	<i>Seurattavat mittarit</i>	<i>Riskiarvio</i>
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	<p>Helposti tavoitettavat eläinlääkintäpalvelut</p> <p>Tarkastukset, ilmoitusten vastaanottaminen, hyväksymispäätökset</p> <p>Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontatyö</p>	<p>Asiakaspalaute</p> <p>Asiakasmäärät</p> <p>Käyntimäärät</p> <p>Tarkastusmäärät</p>	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saatavuus.
HYVINVOIVA ARKI			
2.5. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	<p>Elintarvikkeisiin, talous- ja uimaveden sekä sisäilmaan liittyvien terveyshaittojen ennaltaehkäisy ja selvittäminen ympäristöterveydenhuollon valvonnan ja neuvonnan keinoin</p> <p>Tupakka- ja nikotiinituotteiden myynnin valvonta, tupakointikiellot</p>	<p>Mahdollisten häiriötilanteiden nopea selvittäminen</p> <p>Valvontaa ja neuvontaa pystytään toteuttamaan suunnitellusti</p>	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saatavuus.
2.5. Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Rakennetaan toimiva yhteistyö Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa	Ruokamyrkytystyöryhmien toiminnan turvaaminen ja tietojen päivittäminen hyvinvointialueen kanssa	Saumatonta yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa ei saada toimimaan

YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNNAN TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. <i>Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja</i>	Helposti saavutettavat pieneläinten peruspalvelut	Asiakaspalaute Asiakasmäärät	Ympäristöterveyslautakunta
1.4. <i>Yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytysten varmistaminen</i>	Kattavat ympärivuorokautiset eläinlääkintäpalvelut maatalousyrittäjille Tarkastukset, ilmoitusten vastaanottaminen, hyväksymispäätökset elintarvike- sekä terveydensuojelualan toimijoille	Asiakaspalaute Asiakasmäärät Käyntimäärät Tarkastusmäärät	Ympäristöterveyspalvelut
HYVINVOIVA ARKI			
2.3. <i>Terveyden ja turvallisuuden edistäminen</i>	Elintarvike- tai talous- ja uimavesivälikkeiden epidemioiden sekä sisäilmaongelmien selvittäminen Elintarvikepetosten tai terveysrikosten havainnointi Häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautuminen	Mahdollisten häiriötilanteiden nopea selvittäminen Ajan tasalla oleva valmiussuunnitelma Tutkintapyynnöt	Ympäristöterveyslautakunta
2.4. <i>Ennaltaehkäisyyn panostaminen</i>	Yllä mainittujen ongelmien ennaltaehkäisy valvonnan ja neuvonnan keinoin Talousvesilaitosten riskienhallintasuunnitelmien hyväksyminen Tupakka- ja nikotiiniuotteiden myynnin valvonta, tupakointikiellot Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontatyö	Ennaltaehkäisevän neuvonnan mm. koulutustilaisuudet, tietoiskut ja sisäilmatyöryhmät Riskienhallintasuunnitelmien hyväksymispäätökset Tupakointikiellot ja myynnin valvonta Eläinsuojelu-ongelmien selvittäminen ja tarttuvien eläintautien ehkäisy	Ympäristöterveyslautakunta
2.5. <i>Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa</i>	Rakennetaan toimiva yhteistyö tulevan Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa	Ruokamyrkytystyöryhmien toiminnan turvaaminen ja tietojen päivittäminen uuden hyvinvointialueen kanssa	Ympäristöterveyslautakunta
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.1. <i>Elinvoiman kehittäminen ympäristöä kunnioittaen</i>	Toimiva viranomaisyhteistyö lalueen kuntien, ELY.n ja AVI.n kanssa	Annetut lausunnot ja kaavoituspalaverit Muu viranomaisyhteistyö HYTE työ	Ympäristöterveyslautakunta

Informatiiviset tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet	TA 2025 *
Tuotantotavoitteet	
Terveysvalvonta -tulosyksikön nettomenot €/asukas Siilinjärvi	10,2
Eläinlääkintähuolto-tulosyksikön 5610 kustannuspaikan nettomenot Siilinjärvi	
€/asukas	13,5
€/nautaeläin	52,1
Eläinlääkintähuolto-tulosyksikön 5610 KP nettomenot	
€/yhteistoiminta-alueen asukas	19,3
€/nautaeläin	39,4
Ympäristöterveyspalveluiden terveysvalvonta -tulosyksikön nettomenot €/yhteistoiminta-alueen asukas	11,7
Eläinlääkintähuolto-tulosyksikön 5610 KP nettomenot	
€ / Kuopio asukas	6,6
€ / nautaeläin	32,3

*Tunnuslukujen laskentatapaa järjeistetty vuoden 2025 talousarvioon, siirrytty käyttämään nettomenoja, jolloin aiempien vuosien luvut eivät ole vertailukelpoisia ja ne on jätetty taulukosta pois, Kuopio lisätty taulukkoon KP 5610 osalta

Arvioidut suoritemäärät kunnittain TA 2025

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2023	TA 2024 **	TA 2025
Eläinlääkärikäyntien määrä kunnittain			
Kaavi , suureläimet	144	162	152
Pieneläimet	576	563	571
päivystyskäynnit	32	34	32
kunnantarkastukset	3	2	2
terveydenhuoltokäynnit	12	14	13
nautaeläintilat	26	26	25
Lapinlahti , suureläimet	497	667	587
Pieneläimet	1128	985	1056
päivystyskäynnit	270	291	274
kunnantarkastukset	27	33	32
terveydenhuoltokäynnit	31	45	45
nautaeläintilat*	101	101	89
Rautavaara , suureläimet	78	99	91
Pieneläimet	254	220	235
päivystyskäynnit	24	35	30
kunnantarkastukset	1	3	3
terveydenhuoltokäynnit	12	12	12
nautaeläintilat*	18	18	17
Siilinjärvi , suureläimet	635	913	808
Pieneläimet	1663	1631	1624
päivystyskäynnit	144	208	182
kunnantarkastukset	10	12	12
terveydenhuoltokäynnit	25	25	23
nautaeläintilat*	49	49	45
Tuusniemi , suureläimet	93	102	90
Pieneläimet	328	299	319
päivystyskäynnit	23	34	28
kunnantarkastukset	4	2	2
terveydenhuoltokäynnit	4	4	4
nautaeläintilat*	18	18	18
Kuopio , suureläimet	2263	2804	2584
Pieneläimet	2862	2528	2721
Päivystyskäynnit	531	656	587
kunnantarkastukset	24	36	33
terveydenhuoltokäynnit	157	198	181
nautaeläintilat*	242	242	222

*TA 2025: Luke tilasto päivittyneet 15.4.2024

** Talousarvion laadinnassa siirryttiin käyttämään kolmen edellisen vuoden toteuman keskiarvoja yksittäisten vuosien välillä olevan vaihtelun tasaamiseksi.

Keskeiset talouden muutokset

Henkilöstökulut kasvavat.....-159 873 €
Myyntituotot + maksutuotot suurenevät.....+114 670 €
Avustukset pienenevät.....+13 000 €

Tuloslaskelma

Ympäristöterveyslautakunta

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	1 779 386	1 834 938	1 834 938	1 939 608	6 %	1 939 608	1 939 608
Myyntituotot (sis)	12 720	12 720	12 720	11 350	-11 %	11 350	11 350
Maksutuotot	155 230	198 000	203 000	213 000	5 %	213 000	213 000
Toimintatuotot	1 947 336	2 045 658	2 050 658	2 163 958	6 %	2 163 958	2 163 958
Henkilöstökulut	-2 011 230	-2 174 189	-2 131 856	-2 291 729	7 %	-2 333 999	-2 387 893
Palvelujen ostot	-190 409	-194 000	-194 000	-200 000	3 %	-200 000	-204 081
Sisäiset palvelujen ostot	-124 458	-124 989	-124 989	-133 967	7 %	-135 165	-132 329
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-52 288	-41 885	-41 885	-41 885	0 %	-41 885	-42 836
Avustukset	-56 423	-53 000	-53 000	-40 000	-25 %	-40 000	-40 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-125 983	-134 000	-134 000	-144 150	8 %	-144 150	-144 150
Muut toimintakulut (sis.)	-1 334	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-2 562 124	-2 722 063	-2 679 730	-2 851 731	6 %	-2 895 199	-2 951 289
Toimintakate	-614 788	-676 405	-629 072	-687 773	9 %	-731 241	-787 331